

STORTINGET

Representantforslag 102 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken, Gina Barstad og Arne Nævra

Dokument 8:102 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken, Gina Barstad og Arne Nævra om at fylkeskommunene kan stille miljøkrav i anbud til kommersielle bussruter

Til Stortinget

Bakgrunn

For å kunne nå Norges nasjonale klimamål, og for at de store byene skal kunne nå sine klimamål, er det viktig at lokale politikere har mulighet til å stille miljøkrav i transportsektoren. Transportsektoren står for om lag en tredel av utslippene i Norge, og veitrafikken står for den største andelen av disse. Miljøkrav er et helt sentralt virkemiddel for å bidra til å omstille veitrafikken til lav- og nullutslipp.

Forslagsstilleren ønsker med dette forslaget å gi fylkeskommunale politikere muligheten til å stille slike miljøkrav for kommersielle bussruter, noe de ikke har anledning til i dag.

Hoveddelen av bussrutetransporten i Norge inngår i fylkeskommunalt kjøp av kollektivtransporttjenester. Der er det full mulighet til å stille miljøkrav gjennom loven om offentlige anskaffelser.

Når det gjelder ren kommersiell busstransport, dvs. transport som ikke inngår i offentlig kjøp, enten den utføres med turvogn eller drives som rutetransport som krever ruteløyve, har man ikke hjemmel i yrkestransportloven til å kunne stille krav til kjøretøyene som benyttes, annet enn at de oppfyller vegtrafikklovgivnin-

gens til enhver tid gjeldende krav til teknisk standard på kjøretøyer.

Dette ble tydeliggjort i forbindelse med et løyve til Turbuss Vest AS i Hordaland fylkeskommune, da det ble stilt spørsmål om muligheten til å stille miljøkrav ved tildelingen av løyve. Fylkesmannen innhentet en juridisk vurdering av spørsmålet fra Advokatfirmaet Thommessen AS. Den vurderingen konkluderte med at loven ikke åpner for å stille miljøkrav på løyver som gjelder konkrete ruter.

Bakgrunnen for vurderingen om at det ikke lenger er hjemmel til å sette miljøkrav for bussruter, er en tolkning av yrkestransportloven. § 11 i loven sier at «Løyvestyresmakta kan setje vilkår for det einskilde løyvet». Våren 2017 trådte en endring av yrkestransportloven § 9 i kraft, som spesifiserer at det er mulig å stille miljøkrav til drosjeløyve. Dette var et forslag Sosialistisk Venstreparti fremmet og fikk flertall for i forrige periode, jf. Dokument 8:94 S (2013–2014) og Innst. 72 S (2014–2015). Lovendringen ble gjort fordi samferdselsdepartementet hadde konkludert med at § 11 i samme lov ikke ga grunnlag for slike miljøkrav.

Tolkningen Hordaland fylkeskommune har gjort, basert på en ekstern juridisk vurdering, er at § 11 heller ikke åpner for å stille miljøkrav i anbud som gjelder konkrete ruter for buss. Og siden lovendringen i § 9 kun gjaldt drosjer, og ikke bussruter, har Fylkesmannen sett seg nødt til å fjerne alle miljøkrav i anbud som gjelder enkelte bussruter.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen støttet denne vurderingen i et svar på skriftlig spørsmål og bekreftet at det ikke var anledning til å stille miljøkrav til kommersielle bussruter for fylkeskommunene. For å åpne for det, trengs det en endring av yrkestransportlova. Det er det forslagsstillerne foreslår i dette representantforslaget.

Et motargument som ble trukket frem av statsråden i hans vurdering av om det var behov for en slik lovendring, var at det er marginal lønnsomhet på en del kommersielle bussruter, og at fylkeskommunen ikke på samme måte har mulighet til å kompensere dem som får løyve på samme måte som gjennom ordinære anbudsprosesser. Forslagsstillerne mener dette ikke er et argument mot at fylkeskommunene skal gis mulighet til å stille krav. Forslaget vil ikke innebære at det blir miljøkrav på alle kommersielle bussruter, men at lokalpolitikkerne kan innføre dette, om de finner det rimelig. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det burde for eksempel være mulig for turistbusser og en stor kjede som

IKEA å kjøre busser med lav- eller nullutslipp uten at det går utover lønnsomheten i den bedriften som helhet.

Forslag

På denne bakgrunn framsettes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer fylkeskommunene mulighet til å stille miljøkrav for løyver til kommersielle bussruter gjennom § 11 eller § 9 i yrkestransportlova.

20. desember 2017

Kari Elisabeth Kaski

Lars Haltbrekken

Gina Barstad

Arne Nævra